Yüz Yaşında Bir Çınar • Çiğdem Sezer

Resimleyen: Mustafa Delioğlu • Çocuk Kitaplar • Destan Şiir • 72 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5, 6
ATATÜRK • MİLLİ MÜCADELE • ERDEMLER
Cumhuriyet • Atatürk • Kurtuluş Savaşı • bayram • tarih • çınar ağacı • eğitim • özgürlük • umut • okumak • hayaller • çocukluk • eşitlik • savaş-barış • kahramanlık • Anadolu

---

Özgün şiir dili ödüllerle taçlanan şair Çiğdem Sezer, Cumhuriyet'imizin 100. yılı için küçük büyük her yaştan okura lirik bir güzelleme armağan ediyor. Görkemli bir çınar ağacıyla özdeşleştirdiği Cumhuriyet'imizin kuruluş destanını, çok ödüllü usta sanatçı Mustafa Delioğlu eşsiz desenleriyle canlandırıyor.

Yüz yaşında ama gencecik bir çınarım.
Yaşlanmam, sadece çoğalır yapraklarım.

Ulu bir çınarım, çok güzel bir ülkede.
Köklerim ve dallarım
Uzanır toprağa, gökyüzüne.
Adımı siz verin, bu hikâye bitince.

TARTIŞMA KONULARI…

1- 100 yaşındaki çınar neyin sembolü? Şair neden akasya, çam ya da sedir ağacı değil de çınar ağacını tercih etmiş? Neyi düşünerek 100 yaşındaki Çınar'ın "genç" olduğunu söylüyor?

2- 19 Mayıs 1919'da Kurtuluş Savaşı'nı başlatmak için Atatürk neden Samsun'u seçti? Sonrasında vatanseverlerle Anadolu'nun hangi kentlerinde buluştu? Sizce diğerlerine değil de özellikle bu kentlere gitmesinin nedeni neydi?

3- 20-21. sayfaların desenlerindeki ateşler neyi anlatıyor? Halkın etrafında birleştiği söylenen ateş neyin metaforu?

4- 23. sayfada yanarak düşen kuş size ne düşündürüyor? Beyaz olmasının sizce özel bir anlamı var mı?

5- Atatürk'ün, silahı, askeri az bir ülkeyi kıvrak düşüncesiyle zafere ulaştırdığı anlatılıyor; kıvrak düşünceden kasıt nedir? Örneklerle açıklayın.

6- Çanakkale Savaşı'nın Anadolu'nun kurtuluşundaki rolü nedir? Bu savaşta şairin sözünü ettiği "kahramanlar" kimler?

7- Savaş sırasında Atatürk'ün, kentlerin inşasından ya da yeni binalar yapılmasından çok kitaba, eğitime, kültürel yaşama dair planlar yapmasının altındaki düşünce sizce neydi? Bu düşünce tarzı Atatürk'ün kişiliğiyle ilgili hangi ipuçlarını ortaya koyuyor?

8- Kendine yeten ülke, kendi gücüne güvenen millet olmak neden önemli? Bugünün küresel dünyasında diğer ülkelerle bağlantılı olmak ülkenin gücünü arttırmaz mı? Görüşlerinizi günümüzden örneklerle açıklayın.

9- 47. sayfada şairin dile getirdiği "kendi gücüne güvenen ülke" vizyonunun yönetim şekliyle ilişkisi var mı, açıklayın.

10- Şairin, "Çünkü en çok onlar (çocuklar) karşıdır karanlığa." cümlesini yorumlayın. "Karanlık" metaforu neleri simgeler; bu metafor sizce günümüz çocukları ya da gençleri için de geçerli mi?

11- 68. sayfada Çınar, "rüzgâr olun bana, su verin, güç verin…" diyerek çocukları neye davet ediyor? Rüzgâr, su, çocuk eli gibi motiflerle anlatılmak istenen nedir?

12- Sizce Mustafa Delioğlu'nun desenlerinde kuşlar neden çok önemli? Sanatta kuş neyi/neleri simgeler?

13- Bugün yüz yaşındaki Çınar'ın dallarının gökyüzüne uzanması neyin metaforu olabilir? Sizce günümüzde "Çınar" yeterince sağlıklı mı yoksa onu tehdit eden şeyler var mı?

14- Şairin destanın sonunda Cumhuriyet için kullandığı "kimsesizlerin kimsesi" tanımını örneklerle açıklayın.

15- Desenleriyle birlikte şiirin bütününe hâkim olan ve okura yansıyan duygu nedir?

YARATICI ETKİNLİKLER…
Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Pano:** Çınar doğmadan 5 yıl önce, 1918'de Türkiye'de ve dünyada siyaset, ekonomi, sosyal yaşam, spor, sanat ve kültür ortamı nasıldı? Öğrenciler 5 gruba ayrılsın. Her grup bir başlığı üstlenerek araştırsın. Derledikleri bilgileri görselleriyle birlikte bir panoya yaratıcı bir düzenle yerleştirsin. Böylece 1918'de ülkenin ve dünyanın manzarasını anlatan renkli ve kapsamlı bir özet ortaya çıkacaktır. Pano diğer sınıfların da görebileceği bir noktada sergilensin.
- **Gösteri:** Sınıfça çalışarak kitabı tiyatro oyunu biçimde dramatize edin. Bu canlandırmada değişik sahneleme teknikleri kullanabilir, yaratıcı yöntemler denenebilir. Kitapta anlatılanların izleyenleri etkileyecek ve düşündürecek biçimde aktarılması için küçük aksesuarlar ve dekor parçaları kullanılabilir. Canlandırma, diğer sınıfların da izleyecekleri bir gösteride sergilensin.
- **Pantomim:** Çınar ağacının anlatımını gönüllü öğrencilerce, ses ve sözcük kullanmadan yalnızca hareketlerle aktarın. Başroldeki çınar ağacını özgürce yorumlayabilir, farklı bir bakış açısıyla değerlendirebilirsiniz.
- **Araştırma:** Öğrenciler gruplar halinde çalışarak günümüz dünyasındaki yönetim biçimlerini araştırsın. Her yönetim biçiminin halk için olumlu-olumsuz yönlerini, ülkeyi nereye yönelttiğini ve günlük yaşamı nasıl belirlediğini saptayın. Toplanan verileri görsellerle destekleyerek karşılaştırmaya olanak sağlayacak biçimde büyük bir panoda birleştirin.
- **Müzik:** Atatürk'ün "Yurtta sulh cihanda sulh!" sözüyle özetlenen barış düşüncesinden hareketle sınıfça bir "Barışa Övgü" şarkısı yazın. Kitaptaki dizelerden yararlanarak oluşturulacak sözlere yeni müzik bestelenebileceği gibi, bilinen bir şarkının ezgisi de kullanılabilir. Parçayı sınıfça seslendirerek kaydedin ve okul içinde ve dışında yaygınlaştırın.
- **Yarışma:** Okuduğunuz bu Cumhuriyet Destanı'ndan esinlenerek öğrenciler arasında, Atatürk, Cumhuriyet, özgürlük, bağımsızlık, kahramanlık, umut temalarından biri ya da birkaçını temel alan bir şiir yarışması düzenleyin. Öğrenci ve öğretmenlerden oluşacak jürinin ödüle değer gördüğü şiirleri düzenlenecek bir etkinlikte sahnede okuyun ve okul yayınlarında yayımlayın. Şiirleri yazanlara sembolik Cumhuriyet madalyaları takın.
- **Sergi:** Atatürk ve gerçekleştirdikleriyle öğretileri bugüne dek Türkiye dışında başka kimlerin beğenisini kazanmış, hangi ülkelere, neden esin kaynağı olmuş, araştırın. Bugün onun izlerine hangi ülkelerde ve nasıl rastlanıyor? Ulaştığınız bilgileri görselleriyle birlikte yaratıcı bir sunum halinde toplayarak sergileyin.
- **El işi:** Herkes Atatürk, bayrak, Bandırma Vapuru gibi destandaki unsurlardan birini ya da birkaçını kullanarak yakaya takılacak bir rozet tasarlasın. Değişik malzemelerden yapılabilecek rozetleri yakalara takarak bireysel ve toplu fotoğraflar çekilsin. Sosyal medya gruplarında paylaşılsın.
- **Albüm:** Sınıfça bir fotoğraf çektirin. Birlikte fotoğraf çektirmiş gibi görünecek biçimde bu fotoğrafa dijital ortamda Atatürk'ü yerleştirin. Bu montajı Atatürk'ün değişik fotoğraflarını kullanarak ve öğrencilerin de uygun pozlar vermesini gözeterek yineleyin. Böylece "Atatürk'le Birlikteyiz!" albümü oluşturarak sosyal medyada paylaşın.